

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

עין משפט נר מצוה

פג א מיי פ"ד מהל'
מכירה הלכה א סמנ
עשין פט טו"ע ח"מ סימן
ר קע"ג:
פד ב ג מיי ט"ח ה'
טו"ע ט"ט ספ"ק ט'
פה ד מיי ט"ט הלכה ו'
טו"ע ט"ט ספ"ק ט'
ז ה מיי ט"ט ספ"ק ט'
פ"ט א:
זו ו מיי ט"ט ספ"ק ט'
ספ"ק ז וצה"ג:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן בה"ר.
כחלוה מורי דאם מוד לו
בכליו של לוקח בה"ר
לוא קנה לו כליו. וכולהו
דמי דאם מוד לו בכליו
במטא דקנה. ודא קאמר
רב ושמואל חזן מרה"ר
משמ קאמרי הא במטא
קנה הוא קאמר ר' יוחנן
רבי ליקש בה"ר לא
ה"ר ממש קאמרי אלא
במטא ואמאי קרו ליה
רה"ר לפי שאינה רה"ר
דאינה מוקפת מחיצה. הי"ג
דמברא דבמטא מיירי
דאמרי ר' אבהו וכו'. והאי
דקאמר ליה ר' יודא לר'
אסי שמא לא שמע רבי
וכו'. משום דס"ל לר' יודא
דאמרי ר' אבהו (א) אמר ר'
יוחנן ור' אסי אמר אפי'
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן
דבמטא קנה. עד שלא
נתמלאת מדה כולה למוכר.
המוכר יכול לחזור בו:
ומשנתמלאת מדה ללוקח.
היי הוא ברשות לוקח ואם
רצה קנה: ב"ר א"י דעד שלא
נתמלאת למוכר שמד לו
במדה שאינה של שותן.
אלא ששאלה אבל אם
היתה מדה של אחד מהן של
לוקח ראשון ראשון שמד
לחזרו קנה הלוקח. ב"ר א"י
דקנה ראשון ראשון בה"ר:
ובחד (ג) מפרש לקמן
במטא. וזו מדה אחת.
ובה"ר ב"ר א"י דעד שלא
מדד לו במדת לוקח לא קנה
עד שיגביהו ההגבהה קונה
בכל מקום או עד שיוציא
משתחו כגון דרשור את
מקומו: ואם ברשות לוקח
הן. שהיו מופקדין בידו כיון
שקבל עליו מוכר למכור
לו אפי"ם שלא מדד לו
עדיו קנה לו לוקח רשותו
וזו מדה ג'. מדה ד' אם
היו הפירות ברשות הלה
כלומר אצלו. כלומר
שהיו מופקדין ביד אחד
ולא ביד לוקח לא קנה
הלוקח עד שקבל עליו זה
המופקד שישאל לו ללוקח
מקום שהפירות מונחין שם
או עד שפירות את מקומו
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' דס"ל כ"י אבא דאפי'
במטא עשין כליו דוקא.
(ב) נראה דל"ל כ"י אבא דאפי'
שאינה של שהיה ולקמן
מפרש דה"ר דקאמר הי"ג
במטא.

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלאמר לעיל מדד והניח
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא למוך קופתו משמע דוקא מדד אבל
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני^א ויזין דמדד
כדאמר ליה זיל קני דמי^ב והשתא ניחא דלריבי הני תרי מיני דר' יוחנן
ומיהו היא דלעיל דקאמר אפילו
זרשות הרבים ואוקימנא בסימטא
זרמה למאי אילטריכא וי"ל דשנת
חדא מכלל חזרתה אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש
רבינו שמואל דאין לפרש
ד' רשויות דהא רשות מוכר נפקד
חדא היא דהכא והכא שיך למימר
קבלה ושכירות מקום הולאה והגבהה
וקשה לפירושו דלס כן לערביניהו
וליתנייהו זרשות מוכר ורשות נפקד
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנהו
או יוציאנהו או ישכור מקומו ועוד
דאין נראה שמועיל קבלה זרשות
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים
ע"י עמו^א כדתנן בפ' חלון (עירובין
דף עט: וסג) דמוכה להן על ידי זנו
וזמו הגדולים אצל לא ע"י זנו וזמו
הקטנים מפני שזין יכדו ומעמי
לפרש דחשיב רשויות ד' דלמאי דעני
למימר השתא דמדה של לוקח קני
אפילו זרה"ר כל שכן זרשות מוכר
דקני דהא לזכוף דמסקינן דברה"ר

לא קנה אפי"ם מיבעיא לן אי קנה זרשות מוכר כליו של לוקח אי לא^א
ואס כן מיבעי לן לפרושי דהא דקאמר זרשות מוכר לא קנה עד
שיגביהנהו דככליו של מוכר איירי וצ"ל הכי ז"ל לן לקמן כי אמר
דכליו של לוקח קנה זרשות מוכר ז"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון
דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא איז חילוק בין רה"ר לרשות
מוכר^א אלא (ב) דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת
לוקח ומדת נפקד: **הבי** גרסינן בתוספתא (רפ"ה) זרשות הלה
הנפקדים אכלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנהו ויוציאנהו
ישכור את מקומו אצל לפי ספרים דגרסי עד שיגביהנהו או עד שיוציאנהו
קשה לערביניהו וליתנייהו רשות מוכר זרהדי נפקד והשתא משמע
דצקבלה כדי זוכה לו לקונה וא"ת צקוף פ"ק דגיטין (דף יג. וסג): דלאמר
מנה לי צידך מנהו כלפויי צמעמד שלשתן קנה ומה רריך מעמד ג' הא
מוכה התם דתן כזי דמי דתנן (ס"ט יא: וסג ד"ה סל) האומר תן גט
זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי חוזר בגט ואינו חוזר בשחרור משום
דתן כזי וא"כ צלא מעמד ג' יקנה לו כדאמר הכא^א ולמאי דפירש ר"ת
דמעמד שלשתן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אחי שפיר דאילטריך
לכן מעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן כזי אלא היא
דזשעה שנותן לו אומר לו תן אצל אס כבר היה צידו לא אמרינן תן
כזי אחי שפיר ועוד י"ל דהאי נמי מעמד ג' דאפי"ן איז הפקדון ציד
הנפקד^א דקני דאי לאו מעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא ברשותו:
כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק
הדמים לא קנה עד שימשוך דככליו של מוכר זרה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' זרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.ו.] דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שיפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקתני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: זרה"ר. וקשיא למ"ד חזן מרה"ר: וזכאר שאינה של שנינו. וכגון שלא נתן
בעל חזר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אצל אס היו מודדין זרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
זרשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא זי מוכר עד שיגביהנהו דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאנהו
זרשות של מוכר לרשות של לוקח או לקימטא או שנירף ידו למטה מג' סמוך לסיקופת הבית וקיבלה דאמר'י. צכתבות (דף נא.)
גזי היא מגרר ויולא ולקמן צשמעתין (דף פ.ו.) מייית' לה. ומיהו לקמן [ע"ג] מוקי לה צבמה דמוכר זי מוכר ומדה דלוקח זי לוקח דזי מוכר שביחי
מאני דמוכר וזי לוקח שביחי מאני דלוקח: שביח' המוכר מצבותה למכור צבתי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמל'ה
וא"ל כל מצבותה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אצל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ג] מוקי לה צבמה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקתני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירומו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לזורך פירומו למכור ולמדוד פירומו צבתי כדרך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צבמות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות כאשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גזי רשות מוכר שיך קבלה ושכירות
והכא נמי שיך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קתני דסתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קתני
התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגזי נפקד שיך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הי נמי שמוך פקדונו של שני ורצותה תנא אורחא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן צבמאני
דמוכר זי מוכר ומאני דלוקח זי לוקח ויכא לאוקומי נמי צבמאני דמופקד זי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דלוקח:

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אס פסק דמים צכל מקום אפי'
זרשות מוכר וכגון דלאמר ליה צבדיא יקנה לניך כדאמר לקמן
צשמעתין [פ.ו.] אצל צבמאנה מיבעיא לן לקמן (א) ולא אפשיטא: חזן מרה"ר.
והוא הדין לחזר שאינה של שניהו כדמוכח לקמן צבדימא דד' מדות:

כאן בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן:
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא
וחזר השותפין ורשות מוכר וכגון
דלאמר ליה זיל קני כדלקמן דהיינו יש
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר
לא: הי"ג צמוספתא^א ארבע מדות
צמוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר
משנתמלאת מדה ללוקח צד"א צמדה
שאינה של שניהו אצל אס היסה מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה צד"א
צרה"ר או צחזר שאינה של שניהו
אצל זרשות הלוקח כיון שקיבל עליו
מוכר ה"ו קנה זרשות מוכר לא קנה
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות
הנעלים זרשות זה המופקדין אכלו
לא קנה עד שקיבל עליו או עד
שישכור אס מקומו. ופירוש ארבע
מדות צמוכרים לאו ד' רשויות קחשיב
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות
המופקדין אכלו דהא רשות מוכר
ורשות נפקד חדא הוא דהכא והכא
שיך למימר קבלה ושכירות מקום
והולאה והגבהה דהא תנן צמתמיתין

גזי רשות מוכר שכירות מקום דקתני ואס היה פיקח שוכר את
מקומו ואוקימנא [פ.ד:] זרשות נעלים וכיון דיינן שיה לוכא ד' מדות ומה
הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן המדה
שאינה של שניהו צרה"ר וצחזר שאינה של שניהו דלמרינן צה עד
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד כשקיבל
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש צהן דין הגבהה
והולאה קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלאמי לי מדברי רבינו וקני
מ"י: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאס נשפך היין או השמן
או אס הוקר למוכר ויכול לחזור צו דמוקי לה לקמיה [פ.ו.] צבמה שהשאילו^א
שניהו הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא צזרשות מוכר:
משנתמלאת הרי היא צזרשות לוקח. לקחתה וליטול צה מקומו עד
שצניענו או יימחנו צכליו דלעת כן השאלוה להם לוה למדידה ולוה
להצניע את שלו וכל זמן שעוסק צבמדידה למלאת המדה הרי היא
זרשותו דמודד דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות צתוך כליו של
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח
דפרישית שעבשו נעשית כליו של לוקח דלעת כן כשאלה לו. וק"ל
להאי תנא דכליו של לוקח קונה צרה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז
ושמואל ומיהו בסימטא וצחזר של שניהו מוקי לה לקמיה [ע"ג] דהתם קני
כליו של לוקח: צבמה שאינה של לו. וכדפריש טעמא: אצל אס
היסה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנתמלאת המדה קנה בעל המדה שאס המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דככליו של מוכר זרה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' זרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פ.ו.] דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שיפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקתני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: זרה"ר. וקשיא למ"ד חזן מרה"ר: וזכאר שאינה של שנינו. וכגון שלא נתן
בעל חזר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אצל אס היו מודדין זרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
זרשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהניא זי מוכר עד שיגביהנהו דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאנהו
זרשות של מוכר לרשות של לוקח או לקימטא או שנירף ידו למטה מג' סמוך לסיקופת הבית וקיבלה דאמר'י. צכתבות (דף נא.)
גזי היא מגרר ויולא ולקמן צשמעתין (דף פ.ו.) מייית' לה. ומיהו לקמן [ע"ג] מוקי לה צבמה דמוכר זי מוכר ומדה דלוקח זי לוקח דזי מוכר שביחי
מאני דמוכר וזי לוקח שביחי מאני דלוקח: שביח' המוכר מצבותה למכור צבתי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמל'ה
וא"ל כל מצבותה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אצל הרשות. ומיהו לקמיה [ע"ג] מוקי לה צבמה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקתני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירומו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקיד את רשותו לזורך פירומו למכור ולמדוד פירומו צבתי כדרך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צבמות מפקיד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות כאשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גזי רשות מוכר שיך קבלה ושכירות
והכא נמי שיך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קתני דסתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קתני
התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגזי נפקד שיך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הי נמי שמוך פקדונו של שני ורצותה תנא אורחא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן צבמאני
דמוכר זי מוכר ומאני דלוקח זי לוקח ויכא לאוקומי נמי צבמאני דמופקד זי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דלוקח:

[א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל]

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב. עין
צ"מ נט ע"א מוס' ד"ה עין:
שם יאמאי קרו לה רה"ר.
שנת דף ו ע"ב [ג] ע"ד:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'
אלא צריך לומר דחשיב ד'
מדות:

מוסף תוספות

[א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל]

אדעתא דליקטו כליו
אחיבהו כיון דמחוסרין
מדידה אלא לידת
וידועה ואת"כ ימשיך
שומרה בהם. הלכך צריך
למימר ליה קני. רכתי יונה.
ב. עין ציפתי יונה מה
הדין נפקד רשות מוכר
ולא חזר ליה זיל קני.
ג. דצדדיו כידו הוה
וכשם שבידו של מוכר לא
קנה ליקוח שאם אתה אומר
קנה לא היינו צריכים
למשכיה והגבהה. הנ"ל
בצדדיו וכו'. ורשות נפקד
שאני שכשם שאם היה
בידו ואמר לו (המוכר)
זכה לפלוני ורצה לזכות לו
וזכה. אף זיל זיל וזכה
מדידתו. ר"ן. ד. דרשות
מוכר ורשות המופקדים
אצלו חלוקין חזן קבל
עליו. א. ה. [ד] חלוקת
שכא משאלה לו מקום
ללוקח שיקנה מה שהוא
מוכר לו. מוס' לקמן ע"ב ד"ה
ללו. ו. [ד] וכו' מוכר
דאמרין דברשות מוכר
ובכליו של מוכר לא קנה
עד שיגביהו הי"ג ברשות
הרבים ובחצר שאינה של
שניהם דהא אמרינן עיל
עד שלא נתמלאת המדה
למוכר. שם. I. מדה
סרסור ומפלוגין בה בין
עד שלא נתמלאת
ומשנתמלאת. ומדת לוקח
דראשון ראשון קנה. ומדת
מוכר דבעינן הגבהה או
מישכה. אפי"ג שמגיבה או
מושך בכלי המוכר קנה,
ומדת הלה המופקדין
אצלו שאם קבל עליו
הנפקד קנה לוקח. רכתי
יונה. II. וזו הקשיא
לדברי מי שאמר ב"מ גיטין
(שם) כי אמר רב פקדונו
אבל במלוה לא. דאי
במלוה לא יוצא ודאי צריך
מעמד שלשתן ודאי ליתיה
שיכוח לו. רמב"ן. III. U. ש'
שהוא בחצר שאינה
משתמרת שאינו קונה לו.
רמ"ן.